

INFORMATICKÉ A ZNALOSTNÍ ASPEKTY BEZPEČNOSTNÍHO MANAGEMENTU A JEJICH TRANSFER DO VYSOKOŠKOLSKÉ PŘÍPRAVY

INFORMATICS AND KNOWLEDGE MANAGEMENT AND SAFETY ASPECTS OF THEIR TRANSFER TO HIGHER TRAINING

doc. Ing. Hana Bartošová, CSc.
doc. JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph.D.

Vysoká škola regionálního rozvoje
163 00 Praha 6, Žalanského 68/54

Klíčová slova:

bezpečnostní management v regionech, informace, znalosti, výstupy učení.

Keywords:

security management in the regions, information, knowledge, learning outcomes.

Abstrakt:

Bezpečnostní management jako odborná disciplína a obor studia se vlivem změn v regionálním, sociálním, společenském, ekonomickém a bezpečnostním prostředí dynamicky proměňuje. Na jeho realizaci v regionech se podílí řada regionálních subjektů (stakeholders), kteří zajišťují komplexní bezpečnost regionu, jež je pojímána jako integrální součást rozvojových regionálních konceptů. Autoři příspěvku se zamýšlejí nad informačními a znalostními aspekty bezpečnostního managementu a jejich žádoucí reflexi ve formě tzv. výstupů učení (learning outcomes) ve vysokoškolském studiu studijního oboru Bezpečnostní management. V této souvislosti rozvíjejí myšlenku o konkrétních znalostech, dovednostech a kompetencích absolventů oborů bezpečnostních studií, zejména jaké konkrétní výstupy z učení si absolvent osvojil.

Abstract:

The security management as a professional discipline and field of study is due to changes in regional, social and security environment dramatically changing. A number of stakeholders participate in its realization within the regions. The stakeholders provide complex security of the regions, which is viewed as an integral part of development regional concepts. Authors of article analyze information and knowledge aspects of security management and their desirable feedback in the form of learning outcomes in the Security management university study program. Authors also develop, within this context, ideas about specific knowledge, skills and competence of security studies graduates, especially what specific learning outcomes has graduate absorbed.

Úvod

*Znalosti a informace jsou dnes jediným smysluplným zdrojem.
Tradiční výrobní faktory - půda, práce a kapitál – nezmizely,
ale staly se druhořadými.
Hlavním producentem bohatství jsou informace a znalosti“.
Peter Drucker [7]*

Institucionální rámec bezpečnostního managementu

Základním výstupem managementu měst, krajů či regionů je jejich rozvoj. Relevantní součástí naplňování strategických cílů rozvoje regionu je zajištění vysoké míry bezpečnosti řízeného regionu. Bezpečnost je jedním z významných kritérií kvality života občanů a možnou limitou regionálního rozvoje. Z výsledků výzkumu zaměřeného na pocit bezpečí [14] vyplynulo, že „během jedenácti let, kdy je pocit bezpečí v České republice sledován, stoupl počet lidí, kteří se cítí rozhodně nebo spíše bezpečně, ze 45 % na 72 %. Pocit bezpečí v místě bydliště se statisticky významně liší v závislosti na velikosti (typu) sídla. Nižší je ve velkoměstech, výrazně vyšší je na venkově“.

Odpovědnost za bezpečnost, veřejný pořádek a správu bezpečnostních rizik je součástí odvětví veřejného sektoru, jehož úkolem je zajištění vnitřní bezpečnosti státu (regionu) tj. ochrana obyvatel a majetku před kriminalitou včetně mezinárodních forem, jako je terorismus a násilná radikalizace, obchod s drogami, kyberkriminalita a kybernetická bezpečnost, obchodování s lidmi a další formy organizovaného zločinu, zajišťování veřejného pořádku a řešení krizových událostí a živelných pohrom.

V projektu kontinuálního výzkumu veřejného mínění z listopadu 2013 [15] byla respondentům předložena k posouzení různá rizika pro bezpečnost ČR. Za velkou hrozbu pro bezpečnost ČR označilo 63% dotázaných mezinárodní organizovaný zločin, jako závažné ohrožení vnímá 53% respondentů terorismus [15]. Zjišťovány byly rovněž názory veřejnosti na reálnost ohrožení určitými skutečnostmi přesahujícími rámec republiky, jako je válka, epidemie, přírodní katastrofy, surovinová či ekonomická krize. Světovou ekonomickou krizi vnímá více než polovina (53 %) dotázaných jako velkou hrozbu pro ČR, ohrožení přírodními katastrofami (42%), epidemiemi (29%) a válkami (18%) respondentů [15].

Rozšíření spektra bezpečnostních hrozeb je spojeno i s rozšířením nástrojů, metod a prostředků jak těmto hrozbám čelit včetně systémového, organizačního uspořádání počtu a právního postavení subjektů (nositelů) zajišťování bezpečnosti. Institucionální zajišťování vnitřní bezpečnosti a účinnější řízení a správa bezpečnostních rizik se diverzifikuje, klíčovou roli sehrávají subjekty veřejné a státní správy a orgány krizového řízení, součástí sektoru jsou i nestátní bezpečnostní služby, zejména obecní, městská policie a komerční subjekty, které poskytují výstupy související s vybranými službami zajišťování bezpečnosti, zejména v oblasti fyzické bezpečnosti, informační bezpečnosti, technických služeb k ochraně majetku a osob a bezpečnosti personálu. Nejčastěji poskytovanou službou komerční bezpečnosti v ČR je fyzická ostraha, její význam však bude v budoucnu klesat a naopak bude pokračovat význam technické ochrany.

Předpokladem žádoucí synergie je institucionalizovaná spolupráce regionálních aktérů zajišťujících bezpečnost regionu, která umožňuje systémové prosazení a realizaci strategických dokumentů EU a ČR v oblasti vnitřní bezpečnosti a řešení lokálních

bezpečnostních hrozeb a rizik jako součást rozvojových konceptů regionu. Institucionalizovaná spolupráce regionálních aktérů musí být založena na systémovém přístupu, který umožňuje formalizovanou součinnost při prosazování bezpečnostních opatření a řešení bezpečnostních situací v regionech.

Diverzifikovaný systém aktérů, zajišťujících bezpečnost v regionu, vedl autory příspěvku k zamyšlení nad informačními a znalostními aspekty bezpečnostního managementu, které zvyšují synergii a efektivitu výstupů v oblasti zajišťování bezpečnosti a jejich žádoucí reflexi ve formě tzv. výstupů učení (learning outcomes) ve vysokoškolské přípravě.

Cíle, předmět zkoumání, metody

Předmětem zkoumání předkládaného příspěvku je analýza definičních systémových, informačních a znalostních prvků a vazeb bezpečnostního managementu ve vztahu k vysokoškolskému vzdělávání a přípravě manažerů a specialistů pro zajišťování bezpečnosti v regionech. Z hlediska metodologie jsou poznatky publikované v tomto příspěvku verifikované použitím empiricko-analytické metody (systémového a komparativního přístupu, manažerského empirického přístupu a interpretace výzkumných dat). Základní teoretická a metodologická východiska autoři čerpali z analýzy dokumentů EU a ČR v oblasti vnitřní bezpečnosti, regionálních koncepčních dokumentů Policie ČR a dalších dostupných zdrojů, z teoretických prací publikovaných v oblasti managementu a bezpečnostního managementu, standardů akreditace studijních programů a oborů a národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání.

1 Informatické a znalostní aspekty bezpečnostního managementu v regionech

1.1 Východiska bezpečnostního managementu

Základním teoretickým a metodologickým východiskem bezpečnostního managementu je management, který je univerzální disciplínou, již lze aplikovat na různá odvětví (při respektování odvětvových specifik). Obecným cílem manažerské činnosti je dosažení úspěšnosti (prosperity) uvažované organizační jednotky, procesu či objektu.

Bezpečnostní management v regionech je aplikovaným managementem, jehož specifika se projevují v procesech řízení jednotlivých komponent řízeného systému, vychází z teorie a praxe managementu, regionalistiky, právních a bezpečnostních disciplín, využívá osvědčených metod, nástrojů a technik managementu a vzhledem k rozhodování v podmínkách informační neurčitosti i speciálních metod a metodik informatiky. Relevantní je soubor opatření, algoritmů, metod jednání a forem konání směřující k zajištění standardní vnitřní bezpečnosti regionu a zajištění bezpečnosti v krizových situacích a stavu ohrožení regionu. Vždy však jde o cílové zabezpečení, zajištění bezpečí obyvatelstva.

Poslání i instrumentárium bezpečnostního managementu v regionech (techniky, metody, přístupy apod.) mají bezprostředně sloužit praxi, v níž se obecné teoretické poznatky aplikují tvůrčím způsobem, přiměřeně ke konkrétním podmínkám a specifčnosti individuálních bezpečnostních situací. „Management je jeden, takže je logické hledat to, v čem je management společný všem podnikům, organizacím či institucím, než apelovat na zvláštnosti a zdůrazňovat, že v „našem oboru“ obecná doporučení neplatí“. [16,17].

Od dob zakladatele vědeckého managementu F. Taylora a H. Fayola se nemění základní funkce managementu – vést (vykonavateli managementu jsou lidé) řízenou organizaci

(organizační celek¹) k prosperitě, výkonnosti – a nějakou změnu v tomto směru asi nelze predikovat. „Co se však zásadně změnilo, jsou metody, techniky a nástroje, jak řídit a vést, tj. koordinovat pracovní činnosti lidí (aktivity), aby byly provedeny kvalitně, tj. účinně a efektivně“ [3]. Společenské, technické, ekonomické a globalizační změny se promítají do změn v řízení regionů, tento trend pokračuje a i v budoucnu bude dále pokračovat a vyvolává potřebu nových rozvojových strategií založených na inteligentní specializaci (Smart Specialisation), např. koncepty regionálních inovačních politik v projektech Strategie Evropa 2020 či využití vzájemných aktivních interakcí mezi výzkumnou a podnikatelskou regionální komunitou při vytváření a šíření znalostí. [2]. Úspěšný rozvoj je čím dál složitější a platí to i pro všechny organizační celky, které se podílejí na rozvoji regionu při zajišťování vnitřní bezpečnosti.

Přes různé názory zůstává faktem, že management je aplikován ve všech typech organizací, bez ohledu na jejich strukturu, velikost, poslání nebo obor činnosti. Objekt řízení - přívlástek (regionální, bezpečnostní, hotelový, zdravotnický, školský apod.) je ze systémového hlediska redundantní, nicméně nic nebrání tomu, aby praktické disciplíny aplikovaného managementu byly takto pragmaticky označovány.

Přívlástek „bezpečnostní“ vyjadřuje objekt působení a zkoumání, stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s posláním, tj. strategickým cílovým zaměřením. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace. V souladu s vymezeným posláním lze bezpečnostní management v regionech strukturovat a vymezit jako:

- oblast řízení samostatných (nezávislých) činností, s cílem preventivně předcházet bezpečnostním rizikům a hrozbám nebo minimalizovat následky, pokud se rizika či hrozba naplní;
- institucionální množinu subjektů – aktérů zajišťujících bezpečnost v regionech, která je zastoupena zejména veřejnou a státní správou, ale i nestátními subjekty;
- využívání metod, procedur, směrnic, standardů a nástrojů managementu včetně speciálních metod a metodologií pro institucionalizovanou (týmovou) spolupráci jednotlivých aktérů zajišťujících bezpečnost regionu;
- soustavný, účelově (cíleně) uspořádaný, opakující se cyklus provázaných činností s akcentem na neustálé zlepšování;
- integrální součást evropské a národní strategie v oblasti vnitřní bezpečnosti a strategie rozvoje regionu.

Vymezení a formování bezpečnostního managementu v regionech jako specifické formy managementu, spolupráce subjektů státní a veřejné správy se subjekty nestátních bezpečnostních služeb si vyžádá další analýzy² a zodpovězení řady otevřených otázek k

¹ „Objektem řízení bezpečnosti může být nejen organizace, úřad, region, libovolný hmotný objekt, také jev, fenomén nebo zájmový prostor. Takový objekt je zároveň předmětem zájmu manažera, projektanta, výzkumníka nebo vědce v oboru bezpečnost“. (Kný : 2010).

² Evropská komise 25. 3. 2015 schválila 22 nových víceletých národních programů v rámci Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) a Fondu pro vnitřní bezpečnost (ISF) na období 2014–2020 v celkové hodnotě přibližně 1,8 miliardy eur. V průběhu tohoto roku bude schváleno dalších 36 národních programů. Tyto dvě složky financování poskytovaného EU pomáhají členským státům v jejich snahách v oblasti azylu, migrace a integrace a také při zajišťování vnitřní bezpečnosti.

faktorům ovlivňujícím tento koncept managementu, zejména k poslání, úkolům a funkcím, organizačním otázkám jejich fungování a praktickým možnostem implementace.

1.2 Informace jako prostředek poznání (znalostí) v procesu řízení bezpečnostní situace v regionech

Bezpečnostní situace v regionech je svázána s geografickým, ekonomickým, společenským, politickým a sociálním prostředím, v němž vzniká, existuje a ve vzájemné kooperaci regionálních subjektů zajišťujících bezpečnost, se usměrňuje a řídí. Podmínky daného regionu celkově determinují bezpečnostní situaci, zároveň však vznikají nepředvídatelné okolnosti, které mají stochastický charakter a mohou, ale nemusí bezprostředně ovlivnit reálný stav bezpečnostní situace. Např. pachatelka útoku na studenty ze střední obchodní školy ve Žďáru nad Sázavou si vybrala náhodnou školu a náhodný objekt, ke žďárskému regionu neměla žádný vztah.³

Jádrem kvality práce manažerů a specialistů v organizacích zajišťujících bezpečnost je jejich myšlení a jednání na základě komplexního poznání bezpečnostní situace v regionech. Klíčem k jejímu zajištění a zlepšení je považována množina dat, informací a znalostí vztahující se k bezpečnostní problematice. Mění se nároky na potřebné informační systémy manažerské práce. Jejich základním posláním je poskytnout oprávněnému uživateli včas a na potřebném místě přesná, spolehlivá data (údaje) odpovídající vymezeným informačním potřebám jeho práce [17]. Klíčové místo pro pochopení potřebného informačního zajištění manažerské práce má porozumění vztahu mezi úzce propojenými pojmy data (údaje), informace, znalosti, popř. znalostní kompetence. V teorii i praxi mají pojmy data, informace, znalosti a jejich vzájemné vazby řadu rozdílných interpretací. [17].

Bezpečnostní informace lze vymezit jako informace, používané při činnostech bezpečnostních složek. Jsou to informace, které tyto složky cílevědomě nebo nahodile získávají, průběžně shromažďují a nepřetržitě vyhodnocují, následně je používají ve svých činnostech a v případě potřeby organizovaně ukládají k pozdějšímu, opakovanému využití. Informace se ukládají v dohodnuté, zpravidla standardizované formě a předem stanoveným způsobem. [11].

Bezpečnostní management je založen na práci s daty a bezpečnostními informacemi, informace jsou na vstupu i výstupu bezpečnostních systémů. Bezpečnostní informace je výsledkem interpretace příjemce dat na základě individuálních schopností, hodnot a znalostí, které odstraňují neurčitost u příjemce a je využívána při realizaci manažerských funkcí, analýze a rozhodování o variantách řešení bezpečnostní situace. Bezpečnostní informace jsou proto někdy prezentovány jako strukturovaná, lidsky pochopitelná a pochopená data. Bezpečnostní informace mají jasný význam a určitou hodnotu pro příjemce, resp. cokoliv, co lze odvodit z dat a přispívá ke zvyšování lidských znalostí. Bezpečnostní informace má význam, který je dán datům jejich příjemcem a tento význam má vliv na provádění manažerských a bezpečnostních činností příjemcem. Pro některého příjemce zůstávají daty, pro jiného se stávají bezpečnostními informacemi.

V manažerské praxi se využívají bezpečnostní informace ve smyslu dat, kterým se přiřazuje určitý význam. Teprve v procesu interpretace získává informace hodnotu. Pokud není příjemce dat schopen bezpečnostní informaci interpretovat, pak pro něj žádnou hodnotu

³ Více na: <http://pelhrimovsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/zena-ve-zdarske-stredni-skole-pobodala-studenta-20141014-ro3j.html>

nepředstavuje. Na individuální (subjektivní) schopnosti interpretovat data ve vhodném kontextu pak závisí hodnota, která z nich bude odvozena. Data sama jsou pouze nositeli potenciální hodnoty. Z uvedeného vyplývá, že pro pochopení interpretace informace je nezbytným předpokladem porozumění pojmu znalosti (knowledge). Znalost je vždy spojena se situací. Za komplexní poznání je považována množina znalostí, informací a dat vztahujících se k problematice bezpečnostní situace. Ukazuje se, že znalosti jsou jedním z hlavních aktiv řízení bezpečnostní situace a rozhodují o kvalitě rozhodování a výsledném řešení problémů. Řízení znalostí se z praktického hlediska týká zejména ICT systémů na podporu rozhodování a nástrojů typu Business intelligence – uchovávání a předávání znalostí a dovedností v organizaci a modelů kvality (TQM, EFQM, CAF), které kladou důraz na inovace a neustálé zlepšování pracovních a řídicích postupů s cílem tzv. „učící se organizace“.

Potřeba rozvíjení ICT systémů je podmíněna zejména:

- Permanentně narůstajícím počtem dat vstupujících a vznikajících v procesech bezpečnostního managementu;
- Zvyšující se potřebou komplexních dat a narůstající složitostí jejich transformace na potřebné bezpečnostní informace a znalosti.

I když základním prostředkem řešení bezpečnostní situace je sběr, vyhodnocování, uchovávání a sdílení požadovaných dat a informací, primární nedostatek nebo neúplnost dat jsou faktorem, který základní operace negativně ovlivňuje a determinuje. Komplexní výsledná znalost zahrnuje interakci mezi zkušenostmi, dovednostmi, fakty, vztahy, hodnotami, myšlenkovými procesy a významem řešené bezpečnostní situace. Znalosti tak poskytují žádoucí individuální kompetence pracovat s informacemi a vhodně vyhledávat datové zdroje a umět je efektivně využívat.

2 Osvojení si odborných znalostí, dovedností a obecných způsobilostí v rámci výstupů vysokoškolského vzdělávání v oboru Bezpečnostní management

2. 1 Cíle a obsah studia

Cíle vysokoškolského vzdělávání musí být v souladu s potřebami bezpečnostní praxe, musí se odvíjet od strategie a konkrétních cílů subjektů zajišťujících bezpečnost, od explicitě definovaných vzdělávacích a výzkumných potřeb. Nejde však o vzdělávání a sebevzdělávání jakékoliv, ale o jeho orientaci na osvojení si odborných znalostí, odborných dovedností a odborných způsobilostí, tj. multioborových kompetencí. Do vysokoškolského vzdělávání v oboru bezpečnostní management vstupují klasické i nové vědní obory a zejména vzájemné ovlivňování oborů v interdisciplinárních nebo transdisciplinárních přístupech.

Obsah studia bakalářského studijního programu vychází z aplikace soudobých poznatků a metod tvůrčí činnosti v oboru bezpečnostní management, musí odpovídat cílům studia a umožňovat dosažení stanoveného profilu absolventa. Součástí obsahu studia jsou základní teoretické disciplíny, a to v podobě povinných nebo povinně volitelných profilových předmětů. Minimum pro akreditaci bakalářského studijního programu (oboru) bezpečnostní management je naplněno rozsahem zejména profilujících oblastí vzdělávání, které mohou být

doplněny podle specializace a zaměření jednotlivých vysokých škol. Profilující oblasti vzdělávání musí splňovat minimální obsahové standardy⁴.

Bakalářský studijní program bezpečnostní management musí strukturálně naplňovat i standardy aplikovaného managementu. Aplikovaným managementem se rozumí dle standardů Akreditační komise studijní programy (obory), které spojují specifické odborné disciplíny s výchovou odborníků v ekonomice a managementu. Při tvorbě a uskutečňování studijních programů v oblasti bezpečnosti je důležité propojení odborných bezpečnostních disciplín s managementem, aby bylo možné vychovávat kvalifikované odborníky, kteří naleznou uplatnění v praxi.⁵

Specifické rysy bezpečnostního managementu jsou určujícími faktory pro definování tzv. výstupů učení (learning outcomes). Jedná se zejména o následující faktory:

- značná variabilita pracovních operací se sociálními, právními, sociologickými, psychologickými, přírodovědnými a technickými aspekty;
- pracovní operace jsou převážně založeny na práci s bezpečnostními informacemi (informace jsou na vstupu i výstupu jednotlivých subjektů zajišťujících bezpečnost v regionech);
- procesy práce s daty a informacemi (informační tok, komunikace) jsou ovlivněny informační neurčitostí a utajeným charakterem vybraných dat a informací;
- široká diverzifikace stylů řízení (od participace a týmové spolupráce k velení);
- klíčová role rozhodování s charakteristikou krátkého času na rozhodování (nutnost okamžitě reagovat na měnící se bezpečnostní situaci);
- převažující charakter problémů a rozhodování v prostředí bezpečnostního managementu – nestrukturované problémy a složitá, neprogramovaná rozhodnutí;
- různé typy právního a organizačního uspořádání subjektů zajišťujících bezpečnost regionů;
- bezpečnostní management vykazuje specifika managementu změny;
- vysoké nároky na týmovou komunikaci a spolupráci.

2.2 Výstupy učení

Studijní programy jsou koncipovány tak, aby umožnily studujícím získat odborné znalosti (faktické, teoretické v oboru bezpečnostní management), odborné dovednosti (schopnost použít znalosti při řešení uceleného problému) a obecné způsobilosti (kompetence – schopnost používat znalosti a dovednosti v určitém kontextu (prostředí) s určitým stupněm samostatnosti a odpovědnosti) podle obsahu studijního programu (oboru) v souladu s národním kvalifikačním rámcem terciárního vzdělávání [9].

Obsah studia bakalářského studijního programu vychází z aplikace soudobých poznatků a metod tvůrčí činnosti v oboru bezpečnostní management, musí odpovídat cílům studia a umožňovat dosažení stanoveného profilu absolventa. Součástí obsahu studia jsou základní teoretické disciplíny, a to v podobě povinných nebo povinně volitelných předmětů.

Odborné znalosti

⁴ Společné minimum pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti. Minimum pro akreditaci výuky bezpečnosti na vysokých školách pro bakalářské studium. Usnesení BRS ze dne 3. 7. 2007 č. 32

⁵ Standardy Akreditační komise pro studijní programy z oblasti aplikovaného managementu.
<http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/459/Management.pdf>

- široké znalosti a porozumění předmětu a rozsahu oboru – student umí vysvětlit problematiku prevence rizik a krizového managementu ve veřejném nebo soukromém sektoru a obecné postupy analýzy rizika, včetně sběru vstupních dat; umí popsat právní, předpisovou a normativní úpravu v oblasti bezpečnosti státu nebo organizace a psychologické aspekty bezpečnosti a zásady interpersonální komunikace; umí vysvětlit zásady ochrany obyvatelstva a ochrany kritické infrastruktury; rozumí roli jednotlivých zúčastněných se zaměřením na veřejnou správu a bezpečnostní služby v regionech; umí vytyčovat a efektivně uskutečňovat cíle v oblasti řízení a zajišťování bezpečnosti, rozumí principům manažerských funkcí.....
- široké znalosti teorií, konceptů a metod oboru bezpečnostní management; student umí vysvětlit úkoly krizového řízení v regionu a organizaci, zdůvodnit metody zpracování krizové dokumentace a strukturu zpracování krizových plánů, umí popsat základní pojmy, jejich vztahy a role při vyjednávání s riziky: ohrožení, zranitelnost, odolnost, riziko; prokázal znalost úkolů krizového řízení v regionu a v organizaci.....
- porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití teorií, konceptů a metod managementu v praxi, student umí vysvětlit specifika bezpečnostních činností; umí vysvětlit charakteristiky pohrom, které ohrožují region ČR a poznání základních preventivních, zmírňujících, reaktivních a obnovovacích opatření.....

Odborné dovednosti

- s využitím odborných znalostí na základě rámcově vymezeného úkolu řešit praktické problémy v oblasti řízení a řešení problémů bezpečnostních situací; student umí samostatně navrhnout a zpracovat havarijní plány, krizové plány, plány provozovatelů kritické infrastruktury.....
- vyhledat, utřídit a interpretovat bezpečnostní informace relevantní pro řešení vymezeného praktického problému; umí zvolit (rozhodnout) vhodné typové plány při řešení konkrétní krizové situace, student umí řešit problémy základních činností v regionu při vyhlášení krizového stavu.....
- použít (řídít) některé základní výzkumné postupy oboru v rozsahu potřebném pro řešení praktických problémů v oblasti zajišťování bezpečnosti; student umí zvolit vhodné metody pro zpracování výzkumu pro vybranou entitu (území nebo podnik nebo objekt)při zajišťování bezpečnosti.....

Obecné způsobilosti (tvoření úsudku, komunikace, schopnost dalšího vzdělávání)

- samostatně a odpovědně se rozhodovat v jen částečně známých souvislostech na základě rámcového zadání – umět specifikovat a variantně řešit rozhodovací problém, vybrat vhodné metody rozhodování....
- dle rámcového zadání a přidělených zdrojů koordinovat činnost týmu a nést odpovědnost za jeho výsledky, umí zvolit vhodné metody vedení lidí....
- do řešení problémů zahrnout úvahu o jejich etickém rozměru na základě uznávaných a sdílených hodnot organizace zajišťující bezpečnost, student umí rozeznat etický rozměr řešených problémů organizace...
- srozumitelně a přesvědčivě sdělovat odborníkům i laikům informace o povaze odborných problémů a vlastním názoru na jejich řešení, student umí prezentovat vlastní názory, umí argumentovat....
- srozumitelně shrnout názory ostatních členů týmu, naučit se efektivní komunikaci a time management....
- jednat v rámci svých odborných znalostí, dovedností a způsobilostí v alespoň jednom cizím jazyce....

- samostatně získávat další odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti na základě především praktické zkušenosti a jejího vyhodnocení, ale také samostatným studiem teoretických poznatků oboru, je motivován a schopen učit se nové věci.....

Obsah studia magisterského studijního programu musí vycházet ze soudobého stavu tvůrčí činnosti v daném oboru, musí odpovídat cílům studia a umožňovat dosažení stanoveného profilu absolventa.

Odborné znalosti

- široké a/nebo hluboké znalosti a porozumění předmětu a rozsahu oboru odpovídající soudobému stavu poznání – samostatné manažerské myšlení a jednání, student umí pracovat s bezpečnostními informacemi, osvojil si znalosti vytyčovat strategické cíle v oblasti zajišťování bezpečnosti a umí zvolit efektivní metody vedení lidí k jejich uskutečňování...
- široké a/nebo hluboké znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám odpovídající soudobému stavu poznání v oboru - na základě současného poznání student umí navrhnout systém řízení bezpečnosti v organizaci, tvůrčím způsobem reagovat na změny zaváděním nových nástrojů, technik a metod na bázi ICT technologií....
- porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití poznatků souvisejících oborů – umí uplatnit systémové aplikace informačního a znalostního managementu v procesech součinnosti a spolupráce subjektů zajišťujících bezpečnost.....

Odborné dovednosti

- s využitím odborných znalostí samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit teoretický nebo praktický problém v oblasti bezpečnostního managementu...
- samostatně a tvůrčím způsobem řešit komplexní problém s použitím vybraných teorií, konceptů a metod oboru – umět řídit v podmínkách informační neurčitosti a neustálých změn...
- použít některé z pokročilých výzkumných postupů v oboru způsobem umožňujícím získávat nové původní informace – participace na projektech bezpečnostního výzkumu....

Obecné způsobilosti

- samostatně a odpovědně rozhodovat v nových nebo měnících se souvislostech nebo v zásadě se vyvíjejícím prostředí s přihlédnutím k širším společenským důsledkům rozhodování – znalost systémů na podporu rozhodování při řešení bezpečnostních problémů...
- dle vyvíjejících se souvislostí a dostupných zdrojů vymezit zadání pro odborné činnosti, koordinovat je, a nést konečnou odpovědnost za jejich výsledky...
- samostatně řešení etického problému – sdílet manažerský kodex, navrhovat koncept společenské odpovědnosti organizace, sdílet uznávané hodnoty....
- srozumitelně a přesvědčivě sdělovat odborníkům i širší veřejnosti vlastní odborné názory – osvojit si všechny formy komunikačních dovedností....
- jednat v rámci svých odborných znalostí, dovedností a způsobilostí v alespoň jednom cizím jazyce....
- plánovat, podporovat a řídit s využitím teoretických poznatků oboru získávání dalších odborných znalostí, dovedností a způsobilostí ostatních členů týmu – ochota dále se vzdělávat v oboru managementu a bezpečnosti....

Výstupy z učení zachycují, co budou po absolvování programu (oboru) a jednotlivých předmětů studující „umět dělat“. Výstupy učení jsou osvojeny v rámci dané vzdělávací jednotky (např. předmět, modul, program). Cílové znalosti a dovednosti by měly být takové, že studujícím nebude stačit k jejich dosažení pouhé memorování nebo nápodoba.

Závěr

Institucionální rámec zajišťování vnitřní bezpečnosti se vlivem změn v regionálním, sociálním, společenském, ekonomickém a bezpečnostním prostředí dynamicky proměňuje a diverzifikuje. Na jeho realizaci v regionech se podílí řada subjektů, regionálních aktérů, kteří společně zajišťují komplexní bezpečnost regionu. Kvalita bezpečnostního managementu v regionech, jako specifické formy řízení, se odvíjí od úspěchů při rozhodování a řešení bezpečnostních situací, předcházení vzniku bezpečnostních rizik, jejich regulaci, eliminaci, event. řešení a minimalizaci důsledků ohroženého regionálního systému. Uvedené manažerské činnosti vyžadují dostatek relevantních, kvalitních, hodnověrných a aktuálních bezpečnostních dat a informací a vlastní i sdílené odborné znalosti. Profesiografické průzkumy ukazují, že bezpečnostní činnosti obsahují silné prvky sociální, především právní a ekonomické, sociologické a psychologické, přírodovědné a technické, ale stále více vstupují do popředí manažerské a infromatické s akcentem na efektivní využívání zdrojů, zejména dat, informací, znalostí a ICT technologií za účelem dosahování optimální bezpečnostní situace regionu jako relevantní součásti naplňování strategických cílů a udržitelného rozvoje regionu. Vysokoškolské vzdělávání ve studijním programu (oboru) Bezpečnostní management vychází z teze, že bezpečnostní management je disciplínou, která má bezprostředně sloužit praxi, v níž obecné teoretické poznatky je třeba aplikovat tvůrčím způsobem, přiměřeně ke konkrétním podmínkám individuálních situací.

Základní ideou je mezinárodně uznávaný progresivní didaktický trend, spočívající v nezbytnosti vyvozovat vzdělávací cíle a obsah vysokoškolského studia z výsledků odborné analýzy činností, které mají absolventi studia vykonávat a z výsledků inventarizace nejobtížnějších situací a událostí, které jsou s těmito činnostmi spojeny. Bezpečnostní management proto musí objasňovat proces řízení jako umění (dovednost) řešit jedinečné situace jedinečným způsobem přitom však na základě tvůrčího využití znalostí, principů, metod a technik řízení. Pracovní trh nezajímá, co bylo předmětem studia konkrétního programu (oboru), ale to, co se studující opravdu na vysoké škole naučil, co si v rámci svého vzdělávání přináší do praxe, tzn. jaké konkrétní výstupy z učení, kompetence, si absolvent osvojil. Výstupy z učení zachycují, co budou po absolvování programu (oboru) a jednotlivých předmětů studující „umět dělat“. Cílové znalosti a dovednosti by měly být takové, že studujícím nebude stačit k jejich dosažení pouhé memorování nebo nápodoba, výstupy by přitom měly být reálně vyjádřitelné a ověřitelné. K tomu je třeba zajistit provázanost výstupů z učení se způsoby vzdělávání a hodnocení. Cílem vysokoškolského vzdělávání v oboru Bezpečnostní management je umožnit absolventům získání profesní kvalifikace, komplexní odborné znalosti a dovednosti a obecné způsobilosti, tj. kompetence, které budou umět tvůrčím způsobem aplikovat v nových situacích a budou motivováni je dále rozvíjet.

Literatura:

- [1] BARTON, L. Crisis leadership now: A real-world guide to preparing for threats, disaster, sabotage, and scandal. New York, McGraw-Hill 2007.
- [2] BARTOŠOVÁ, H. Rozvojová strategie založená na inteligentní specializaci. Proč je efektivní řízení projektů důležité? In Regionální politika na prahu nového programovacího období. Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané Civitas per populi 29. 5.
- [3] BARTOŠOVÁ, H. Rozvoj bezpečnostního managementu a informatiky. In Identifikace a reflexe rizik společenské praxe jako teoretický základ pro rozvoj policejních služeb. Výzkumný záměr PA ČR 2004-2010. Dílčí VÚ 1/2.
- [4] BUREŠ, O. a kol. Privatizace bezpečnosti. České a zahraniční zkušenosti. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4601-2.1.
- [5] DEMPSEY, J.,S. Introduction to Private Security. Belmont, CA:Wadsworth, 2011.
- [6] DONELLY, J.H.,GIBSON, J.L.,IVANCEVICH,J.M. 2007. Management Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 80-7169-422-3.
- [7] DRUCKER, P. F. To nejdůležitější z Druckera v jednom svazku. Praha: Management Press, 2007. ISBN 978-7261-066-2.
- [8] DRUCKER, P.F. Managing for the Future. New York: Routledge, 2013. p. 300.ISBN 1136009388, 9781136009389.
- [9] HNILICA, J.;PABIAN, P.;HÁJKOVÁ, T. Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání ČR. Díl 3. MŠMT, 2012. ISBN 978-80-87601-11-2.
- [10] KOONTZ, H.,WEIHRICH, H. Management. Praha : Victoria Publishing, 1993.
- [11] PORADA, V.;RAK, R. Informace jako prostředek poznání bezpečnostní situace a nástroj určování následných bezpečnostních činností. In *Bezpečnostní teorie a praxe*. Zvláštní číslo – 1. díl. Praha: PA ČR, 2001. ISSN 1211-2461.
- [12] STEINMANN, H.;SCHREYÖGG,G.; KOCH,J. Management. Grundlagen der Unternehmensführung. Konzepte, Funktionen, Fallstudien. Gabler, 2013. s.980. EAN: 9783834922137.
- [13] SVOBODA, I.;VIČAR. *Právo bezpečnosti a ochrany člověka*. Brno: Pedagogická fakulta, 2012, 103s. ISBN978-80-210-6007-3.
- [14] TUČEK, M. Pocit bezpečí a spokojenost s činností policie. In *Naše společnost –projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění*. Praha: sociologický ústav AV ČR : Centrum pro výzkum veřejného mínění, listopad 2013. s. 2/[4].
- [15] TUČEK, M. Bezpečnostní rizika pro Českou republiku podle veřejnosti. In *Naše společnost - projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění*. Praha: sociologický ústav AV ČR : Centrum pro výzkum veřejného mínění, listopad 2013. s. 2-3/[9].
- [16] VEBER, J. a kol. Management. Základy, moderní manažerské přístupy, výkonnost a prosperita. Praha: Management Press, 2014. 736 s. ISBN 9788072612741.
- [17] VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O. Moderní management v teorii a praxi. Praha : Management Press, 2013. 359 s. ISBN 978-80-7261-232-1.